



Elektriciteit

– Aanbevelingen in verband met Duurzaam Inkopen (GPP)

Dit document maakt deel uit van de GPP-opleidingstoolkit van de Europese Commissie, die kan worden gedownload van de GPP-website:

http://ec.europa.eu/environment/gpp/toolkit_en.htm. Er zijn soortgelijke documenten ontwikkeld voor nog tien product- en dienstengroepen. Meer informatie over het waarom van de keuze van deze criteria is te vinden in het [Detailed Background Report](#) op de website.

Per product-/dienstengroep worden twee soorten criteria gepresenteerd:

- **Kern-GPP-criteria;** deze criteria gaan over de belangrijkste milieueffecten en zijn bedoeld voor toepassing met minimale extra controle of kosten.
- **Uitgebreide GPP-criteria;** dit zijn criteria die kunnen worden toegepast door instanties die op zoek zijn naar het beste milieuproduct op de markt, hetgeen extra administratieve inspanning of bepaalde meerkosten kan vergen in vergelijking met andere geschikte producten.

1 Toepassingsgebied

Deze aanbevelingen betreffen de inkoop van elektriciteit.

De meest directe manier om het milieueffect van elektriciteitsverbruik te beperken is door de vraag te beperken. Dat kan worden bereikt met efficiënte verbeteringen van overheidsgebouwen, de inkoop van energiezuiniger producten en maatregelen die gewenst consumentengedrag bevorderen. Deze kwesties komen aan de orde in de bespreking van andere productgroepen in Module 3 van deze toolkit ([bouwwerkzaamheden](#), [IT-apparatuur voor kantoorgebruik](#)). Het onderhavige document bevat opmerkingen over energiediensten bedoeld om de energie-efficiëntie van een bepaald gebouw te verhogen, aangezien die vaak tegelijkertijd of in combinatie met de inschrijvingsprocedure voor de levering van elektriciteit worden aanbesteed.

Voor de **Kerncriteria** gaan de specificaties in op het deel van de elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen (HE-E) (50% aanbevolen). De gunningscriteria zijn bedoeld om een zo hoog mogelijk percentage HE-E boven het minimum van de specificaties te verkrijgen.

Voor de **Uitgebreide criteria** bevelen de specificaties 100% HE-E aan.



2 Belangrijkste milieueffecten

Effect	GPP-benadering
<ul style="list-style-type: none"> • CO₂- en overige emissies veroorzaakt door de opwekking van elektriciteit uit fossiele brandstoffen • Gevolgen voor menselijke gezondheid, biodiversiteit en waterbronnen van de winning van grondstoffen: mijnbouw (kolen) en boring (olie), en afvalbehandeling • Exploitatie van eindige voorraden fossiele brandstoffen 	<ul style="list-style-type: none"> • Opvoeren van het aandeel elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen (HE-E) • Opvoeren van het aandeel elektriciteit uit hoogrenderende warmtekrachtkoppeling

3 Elektriciteit – GPP-criteria

3.1. Elektriciteit – Kern-GPP-criteria

Onderwerp
Inkoop van 50% elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen (HE-E) en/of uit hoogrenderende warmtekrachtkoppeling.
Specificaties



1. 50% van de geleverde elektriciteit moet zijn opgewekt met hernieuwbare energiebronnen (HE-E) en/of hoogrenderende warmtekrachtkoppeling als vastgelegd in Richtlijn 2001/77/EG¹ respectievelijk Richtlijn 2004/8/EG.

Controle: Regelingen voor de garantie van oorsprong of gelijkwaardig bewijs – Alle EU-landen zijn krachtens de Richtlijnen 2001/77/EG en 2004/8/EG wettelijk verplicht een regeling in te voeren voor de garantie van oorsprong voor elektriciteit uit hernieuwbare bronnen en voor het gebruik van hoogrenderende warmtekrachtkoppeling bij de productie ervan. Deze richtlijnen bieden een goede juridische basis voor controle. Een andere mogelijkheid is dat de leverancier met door de overheid goedgekeurd, onafhankelijk bewijs aantoonst dat de desbetreffende hoeveelheid elektriciteit is opgewekt uit te benoemen hernieuwbare bronnen of hoogrenderende warmtekrachtkoppeling (bijv. een verhandelbaar certificaat van een onafhankelijke organisatie zoals RECS²).

Gunningscriteria

Extra punten worden toegekend voor:

1. Extra HE-E: De inschrijver moet aangeven welk gedeelte van de geleverde elektriciteit wordt opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen. Extra punten worden toegekend in verhouding tot het gedeelte van de geleverde elektriciteit dat is opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen boven het in de specificatie vereiste minimum.
Controle: Als hiervoor.
2. Extra elektriciteit uit hoogrenderende WKK: De inschrijver moet aangeven welk gedeelte van de geleverde elektriciteit wordt opgewekt uit hoogrenderende warmtekrachtkoppeling. Extra punten worden toegekend in verhouding tot het gedeelte van de geleverde elektriciteit dat is opgewekt uit hoogrenderende WKK boven het in de specificatie vereiste minimum.
Controle: Als hiervoor.
3. Als elektriciteit wordt geleverd uit hoogrenderende WKK op basis van hernieuwbare energiebronnen, kunnen voor beide aspecten extra punten worden toegekend.

Contractbepalingen

Aan het einde van elk contractjaar moet de contractant de herkomst van de geleverde elektriciteit bekendmaken om aan te tonen dat ten minste 50% afkomstig was uit hernieuwbare energiebronnen en/of hoogrenderende warmtekrachtkoppeling. De contractant moet garanties van oorsprong of gelijkwaardig bewijsmateriaal verstrekken. Deze bepaling is niet van toepassing op gecertificeerde leveranciers van 100% groene elektriciteit (d.w.z. met een milieukeur van ISO-type 1 dat ten aanzien van HE-E minstens even strenge eisen stelt als Richtlijn 2001/77/EG).

¹ Onder “*hernieuwbare energiebronnen*” worden niet-fossiele bronnen verstaan zoals wind, zon, geothermische en oceaanenergie, waterkracht, biomassa, stortgas, gas van rioolzuiveringsinstallaties en biogassen.

² RECS = Renewable Energy Certificates System: www.recs.org



3.2. Elektriciteit – Uitgebreide GPP-criteria

Onderwerp
Inkoop van 100% elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen (HE-E)
Specificaties
<p>1. 100% van de geleverde elektriciteit moet zijn opgewekt met hernieuwbare energiebronnen (HE-E) als omschreven in Richtlijn 2001/77/EG.</p> <p>Controle: Regelingen voor de garantie van oorsprong of gelijkwaardig bewijs – Alle EU-landen zijn wettelijk verplicht een regeling in te voeren voor de garantie van oorsprong van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen en voor het gebruik van hoogrenderende warmtekrachtkoppeling bij de productie ervan. Deze regelingen bieden een goede juridische basis voor controle. De leverancier zou als alternatief ook onafhankelijk bewijs kunnen verstrekken van het feit dat de desbetreffende hoeveelheid elektriciteit is opgewekt uit te benoemen hernieuwbare bronnen (bijv. een verhandelbaar certificaat van een onafhankelijke organisatie zoals RECS³), een en ander met goedkeuring van de overheid.</p>
Contractbepalingen
<p>Aan het einde van elk contractjaar moet de contractant de herkomst van de geleverde elektriciteit bekendmaken om aan te tonen dat 100% afkomstig was uit hernieuwbare energiebronnen. De contractant moet garanties van oorsprong of gelijkwaardig bewijsmateriaal verstrekken. Deze bepaling is niet van toepassing op gecertificeerde leveranciers van 100% groene elektriciteit (d.w.z. met een milieukeur van ISO-type 1 dat ten aanzien van HE-E minstens even strenge eisen stelt als Richtlijn 2001/77/EG).</p>

3.3 Toelichting

Definitie van HE-E: Richtlijn 2001/77/EG (de HE-E-richtlijn) definieert HE-E als volgt: “elektriciteit, opgewekt in installaties die uitsluitend gebruikmaken van hernieuwbare energiebronnen ... (energie uit hernieuwbare niet-fossiele bronnen: wind, zon, geothermische warmte, aerothermische en hydrothermische energie en energie uit de zee, waterkracht, biomassa, stortgas, rioolwaterzuiveringsgas en biogassen), ... alsmede elektriciteit die is opgewekt met hernieuwbare energiebronnen in hybride installaties die ook met conventionele energiebronnen werken, met inbegrip van hernieuwbare elektriciteit voor accumulatiesystemen en met uitzondering van elektriciteit die afkomstig is van dergelijke systemen”.

Biomassa is gedefinieerd als: “de biologisch afbreekbare fractie van producten, afvalstoffen en residuen van biologische oorsprong van de landbouw (met inbegrip van plantaardige en dierlijke stoffen), de bosbouw en aanverwante bedrijfstakken, met inbegrip van de visserij en de aquacultuur, alsmede de biologisch afbreekbare fractie van industrieel en huishoudelijk afval”.

³ RECS = Renewable Energy Certificates System: www.recs.org



Controle – Regelingen voor de garantie van oorsprong of gelijkwaardig bewijs: Alle EU-landen zijn wettelijk verplicht een regeling in te voeren voor de garantie van oorsprong en te beschikken over betrouwbare systemen waarmee energieleveranciers aan hun klanten kunnen laten zien uit welke energiebronnen, zoals hernieuwbare energie, de elektriciteit is geproduceerd⁴, bijv. verhandelbare certificaten van een onafhankelijke organisatie zoals RECS.

Controle – Milieukeuren van ISO-type 1: Er is een aantal milieukeuren voor duurzame elektriciteit waarmee naleving van de criteria kan worden aangetoond. De aanbestedende dienst moet echter eerst controleren of de definitie van HE-E volgens de milieukeur door de nationale overheid wordt aanvaard ter fine van het bekendmaken van de elektriciteitsmix en ten minste even streng is als die van Richtlijn 2001/77/EG.

Gunningscriteria: De aanbestedende dienst moet in de aankondiging en de aanbestedingsstukken vermelden hoeveel extra punten worden toegekend per gunningscriterium. De gunningscriteria voor milieuaspecten dienen samen ten minste 10 tot 15 % van het totale aantal punten uit te maken.

Indien een criterium stelt dat de prestaties “beter” moeten zijn dan een bepaald minimum in de technische specificaties, worden punten toegekend in verhouding tot het verschil tussen offerte en specificatie.

Stimulering van kleine leveranciers: Veel leveranciers van duurzame elektriciteit zijn kleine exploitanten die mogelijk niet in staat zijn om te voorzien in de vraag van grootverbruikers. Om dergelijke leveranciers in staat te stellen mee te doen aan de inschrijving, kan het gewenst zijn de aanbesteding op te delen in kleinere delen – “percelen” –, mits de aanbesteding wordt gepubliceerd als een enkel contract (onderverdeeld in percelen). Een goed voorbeeld hiervan is dat van het Oostenrijkse Lebensministerium (het ministerie van Land- en Bosbouw, Milieu en Waterbeheer)⁵.

Eventuele maatregelen betreffende energie-efficiëntie: Bij het inkopen van elektriciteit kan een aanbestedende dienst ook overwegen een contract te plaatsen voor energie-efficiënte diensten en deskundig advies inwinnen over verbeteringen op het gebied van energie-efficiëntie. Een aantal energie-efficiënte maatregelen is eenvoudig te nemen en snel terugverdiend. Een aanbesteding voor energie-efficiënte diensten kan samen of tegelijk met die voor elektriciteit worden gepubliceerd.

Zie voor informatie over het gebruik van energieprestatiecontracten voor overheidsgebouwen: http://www.eurocontract.net/front_content.php?idcat=1 of <http://www.oegut.at/en/themen/erweitertes-europa/conviba/contracting.php>.

⁴ Verplicht krachtens Richtlijn 2003/54/EG.

⁵ Zie casestudy's op de cd-rom bij “The Procura+ Manual – A Guide to Cost-Effective Sustainable Public Procurement”, tweede editie 2007. Ook in te zien op: <http://www.procuraplus.org/index.php?id=4595>